

SLAGWERK DEN HAAG

Bestuursverslag 2021

Inhoudsopgave

I.	Inleiding	1
II.	Activiteiten:	2
A.	<i>On Stage</i>	2
1.	Theaterproducties	2
2.	Kinderconcerten	3
3.	Presentaties nieuwe composities.....	4
4.	Buitenland.....	6
5.	Mixtape.....	6
6.	Overige podiumactiviteiten.....	6
B.	<i>Artistieke programmalingen</i>	7
1.	Inviting The Producer	7
2.	Immersive Landscapes.....	8
3.	Digitaal	8
4.	Communities.....	9
C.	<i>Off Stage</i>	11
1.	Loading Dock Sessions	11
2.	Andere alternatieve presentatievormen.....	12
3.	Kunstmuseum Den Haag	13
4.	RTV.....	13
D.	<i>Composities</i>	13
III.	Positie in het veld	14
A.	<i>Partners</i>	14
	Den Haag	14
	Educatie	15
	Buiten den Haag	15
B.	<i>Publiek</i>	16
IV.	Organisatie.....	17
A.	<i>Personeel / organisatie</i>	17
B.	<i>Financieel</i>	18
C.	<i>Codes</i>	20
	Governance	20
	Fair Practice.....	21
	Diversiteit en Inclusie.....	21
D.	<i>Raad van Toezicht</i>	22
E.	<i>SWOT</i>	23

I. Inleiding

De werkelijkheid van 2021 valt haast niet te vangen in een bestuursverslag; het jaar voelt als een enkele ademteug en decennium in één. Het jaar is nauwelijks voorbij maar we weten nu al nauwelijks meer wanneer we wel en wanneer we niet op het podium konden verschijnen, hoeveel mensen er dan in de zaal mochten zitten en welke afstandsregels wanneer golden. Welk concert hoe vaak moest worden verplaatst of van een nieuwe praktische invulling voorzien, wie wanneer moest afhaken door een positieve test of een noodzakelijke quarantaine.

We werden geconfronteerd met een ingrijpende lockdown aan het begin van dit jaar, er was vaccin-optimisme en vervolgens diverse stadia van versoepelingen rond de zomer, waarna we werden teruggeworpen op de weerbarstige realiteit in de laatste maanden van 2021. Zoals alle cultuurorganisaties heeft Slagwerk Den Haag op volle kracht gewerkt om concerten en producties te verzetten, binnenste buiten te keren, om te bouwen tot digitale mediaproducties of soms 'gewoon' uit te voeren. Er werd volop geëxperimenteerd met nieuwe presentatievormen, uitdrukkingsmogelijkheden en partnerschappen. Als we in dit verslag teruglezen wat we allemaal hebben gerealiseerd (en wat er niet kon plaatsvinden) duizelt het ons enigszins.

2021 heeft ons dichter bij elkaar gebracht, maar ook uit elkaar gedreven, aan het denken gezet, gedwongen om oplossingen te vinden, vermoeid, doen hopen, angst ingeboezemd, laten pieken, en nieuwe mogelijkheden gegeven. Het heeft korte en lange termijn agenda's overhoop geschopt en desondanks makers, uitvoerenden en onszelf geïnspireerd gehouden.

Deze terugblik maakt glashelder dat we ten tijde van dit schrijven, begin 2022, nog in de uitlopers van deze crisis zitten, terwijl een volgende crisis zich alweer op de horizon dreigt aan te dienen. We buigen diep voor onze medewerkers die in een uitzonderlijk jaar het onmogelijke toch mogelijk wisten te maken. Er is in alle drukte om ons muziekproduct te realiseren echter zeer weinig ruimte voor reflectie geweest, om te doorvoelen wat voor diepgaand effect deze mondiale gezondheids crisis op ons en onze omgeving heeft gehad. Het is dan ook van groot belang op de radar te houden wat de impact van de gebeurtenissen van afgelopen jaar is op onze medewerkers, en hoe we hen gezond van lijf, leden en geest kunnen houden om de uitdagingen van 2022 met fris gemoed op te pakken.

Fedor Teunisse
Artistiek directeur

Lodewijk Reijs
zakelijk directeur a.i.

II. Activiteiten:

A. On Stage

Als podiumkunstengezelschap is de ontmoeting met ons publiek, op een podium, vanzelfsprekend een krachtig en centraal element in ons programma. In een jaar vol met pandemiebeperkingen is die ontmoeting echter niet zo vanzelfsprekend. Van de 149 podiumactiviteiten die in 2021 op onze kalender stonden (reguliere voorstellingen en schoolvoorstellingen) hebben er slechts 68 plaatsgevonden met publiek. En dat is inclusief voorstellingen die meerdere keren op een dag speelden vanwege de publieksbeperking van 30 personen.

1. Theaterproducties

Met onze coproductiepartners Club Guy & Roni en Noord Nederlands Toneel hadden we dit jaar voor het Nederlandse publiek drie producties op het programma.

- *Before/After*, de grootschalige muziektheatervoorstelling waar behalve de Groningse NITE-partners ook Asko | Schönberg onderdeel van uitmaakt, stond oorspronkelijk gepland om vanaf medio maart 2020 te spelen in het theater. Vanwege de pandemie is de voorstelling dat jaar alleen via het digitale platform NITE Hotel te zien geweest. In het najaar 2021 werd deze productie opnieuw opgepakt om hem dit keer wel live in theaters te kunnen presenteren.

De Engelse componist Luke Deane schreef de muziek voor deze hybride theatervoorstelling. Naast de verhaallijnen die “ouderwets” op het toneel geënceneerd waren, bracht een film-crew de personages dicht op de huid van het publiek door ingenieus gebruik van meerdere videoschermen: “Netflix meets Theater”. De muziek van Luke sloot naadloos aan op deze spannende theatervorm. Doordat de herneming samenviel met de najaarstournee van *Freedom* werd onze vaste slagwerker Niels Meliefste in deze tournee vervangen door Reggy van Bakel.

Halverwege de tournee werden we echter met nieuwe beperkingen geconfronteerd, en moest de rest van de tournee worden geannuleerd.

Gepland: 18 voorstellingen. Uitgevoerd: 9 voorstellingen. Totaal 1.915 bezoekers

Maart 2021 zond NPO2 *Guy Weizman: Voorheen/Nadien* uit, een aflevering van Het Uur van de Wolf gewijd aan het maakproces van *Before/After*.

- De dansproductie *Swan Lake*, samen met Club Guy & Roni, is in 2020 (in aangepaste vorm) in première gegaan. In 2021 was een reprise voorzien in Amsterdam, waar het in mei 2021 zes keer zou spelen in ITA. Deze herneming kon uiteindelijk echter geen doorgang vinden.

Gepland: 6 voorstellingen. Uitgevoerd: 0 voorstellingen. Totaal 0 bezoekers.

In het najaar van 2021 namen we, samen met Club Guy & Roni danseres Tatiana Matveeva, een scène uit deze voorstelling op in het kader van onze Loading Dock Sessions (zie ook paragraaf Off stage, Loading Dock Sessions). Deze sessie zal in het voorjaar van 2022 worden uitgebracht.

- *Freedom* was de nieuwe samenwerking met Club Guy & Roni. Oorspronkelijk was de Indiase samenwerking *Fortune* voor 2021 gepland en zou *Freedom* in 2022 spelen, maar vanwege covid wisselden ze van plaats.

Vertrekpunt voor *Freedom* is het verhaal van Mouhamedou Ould Slahi, die 14 jaar zonder proces werd vastgehouden in Guantanamo Bay waar hij werd ondervraagd en gemarteld. In aanloop naar het repetitieproces zijn er meerdere inspiratiesessies geweest om zorg te dragen dat dit indringende verhaal in beeld en geluid op de juiste manier werd vormgegeven. Het team stond voor de uitdaging om een toneelbeeld te creëren waarin de angst, hardheid en eenzaamheid invoelbaar zou worden voor het publiek. Hieruit volgt een rigide concept met een totale afwezigheid van traditioneel instrumentarium. Er is niets herkenbaars, niets om je alvast te grijpen. Het decor, bestaande uit metalen en houten kisten die op en neer konden bewegen, werd het object waarop de slagwerkers sloegen, schraapten, beuken en met krijt hun wanhoopskretten tot geluid omtoverden. Een van de weinige keren dat een decor daadwerkelijk in een instrument transformeert. De Nederlands-Mexicaanse componist Hugo Morales, waar Slagwerk Den Haag veelvuldig mee samenwerkt, was de ideale maker om met deze minimale middelen een maximaal expressief effect te bereiken. Volkskrant noemde *Freedom* dan ook “*een donker, razend dansconcert*”.

Het uitvoerend ensemble bestond naast onze vaste slagwerker Niels Meliefste uit drie jonge talenten: Agata Kruszevska (Polen), Dirge Seçil Kuran (Turkije) en Ricardo Oliveira (Portugal). Ook in deze COVID periode zagen we kans om deze nieuwe generatie een kans te bieden, die ze met beide handen grepen.

Freedom ging op 16 oktober in première in Groningen. Ook hier moest de tournee vanwege nieuwe beperkingen halverwege worden afgebroken.

Gepland: 26 voorstellingen. Uitgevoerd: 17 voorstellingen. Totaal 4.033 bezoekers.

Eind 2021 kregen we het bijzondere bericht dat Mouhamedou Ould Slahi toestemming kreeg een jaar lang in Nederland te komen werken, waarbij hij ook de voorstelling zelf kon bijwonen. Deze ontmoeting heeft uiteindelijk in januari 2022 plaatsgevonden. Het televisieprogramma Danshuis van de NPO, uitgezonden op 31 oktober 2021, gaf een blik achter de schermen tijdens het maakproces van *Freedom*.

2. Kinderconcerten

SDH speelde in 2021 twee producties die specifiek voor (jonge) kinderen zijn ontwikkeld: *Tuinieren met Slagwerk* en *Buiten de Lijntjes*. Beide kinderconcerten werden voor het eerst gespeeld in 2019 en hadden geplande tournees in zowel seizoen 19/20 als 20/21. Door de maatregelen sinds voorjaar 2020 werd een groot aantal speelbeurten van dat jaar doorgeschoven naar 2021 (en vele daarvan vervolgens opnieuw naar voorjaar 2022). Het aantal geplande concerten is hiermee vertekend: door de verschillende verschuivingen komt dezelfde boeking regelmatig twee en soms zelfs drie keer voor in de speellijst 2021. Het aantal speelbeurten wordt ook op een andere manier beïnvloed door de beperkende maatregelen: door de toen geldende limiet van 30 bezoekers werden er soms meer concerten per dag gespeeld, wat resulteerde in bijvoorbeeld 10 schoolvoorstellingen in Halderberge waar er oorspronkelijk 4 waren voorzien.

- Het kinderconcert *Tuinieren met Slagwerk* nodigt kinderen uit mee te zingen, fluiten, klappen (en tuinieren) in een muzikale tuin, waar de vier slagwerkers hun lapjes grond bewerken aan de hand van composities van o.a. David Dramm, Cage en Garland. Het idee voor *Tuinieren met Slagwerk* kwam voort uit de coproductie *De Aardappelvreeters* (een samenwerking met Silbersee in 2018), een ode aan het boerenlandleven. Enkele elementen uit deze voorstelling, gecomponeerd door David Dramm, bleken muzikaal zeer bruikbaar voor een kinderconcert. Het circulaire hergebruik van materiaal staat bij SDH hoog in het vaandel. Geluiden uit de natuur stonden centraal in dit interactieve meespeelconcert. De kinderen bouwden samen met de slagwerkers een klinkende rotstuin en waren zelf onderdeel van een onweersbui die over het podium trok. Verwondering voor geluid is een belangrijk onderdeel bij onze meespeelconcerten.

Gepland: 35 speelbeurten (waarvan 26 schoolvoorstellingen en 1 presentatie in het buitenland). Uitgevoerd: 14 speelbeurten (waarvan 13 schoolvoorstellingen). Totaal 1.010 bezoekers.

- *Buiten de Lijntjes* is een meditatief kinderconcert in samenwerking met tekenaar Gerard de Bruyne. Het is gebaseerd op kinderconcert *Van Stam tot Snipper* dat in 2019 i.s.m. Muziekgebouw a/h IJ werd ontwikkeld i.h.k.v. Minimal Music Festival, en bevat onder meer (delen van) composities van Steve Reich (*Clapping Music*, *Drumming*, *Marimba Phase*) en Tom Johnson (*Mocking*). In deze interactieve voorstelling tekenen kinderen op en bij de muziek van Slagwerk Den Haag. Gerard de Bruyne laat zien dat je met simpele lijnen en figuren spannende tekeningen kunt maken, die in beeldtaal aansluiten bij ons minimal-music repertoire. Het repetitieve karakter van deze muziek zorgt dat kinderen tijd en ruimte krijgen om hun eigen creativiteit te ontdekken. Andersom ervaren de kinderen ook dat met relatief eenvoudige elementen prachtige muziek gemaakt kan worden.

Gepland: 17 speelbeurten (waarvan 6 schoolvoorstellingen). Uitgevoerd: 4 speelbeurten. Totaal 306 bezoekers.

Het aantal geboekte speelbeurten van *Buiten de Lijntjes* viel relatief tegen. Hierbij heeft ongetwijfeld parten gespeeld dat het tegelijkertijd met *Tuinieren* tourde, en podia doorgaans van één van beide kozen.

3. Presentaties nieuwe composities

- De (ten minste qua bezetting) grootste productie van Slagwerk Den Haag in 2021 was *Afrique* van Richard Rijnvos, in samenwerking met het Residentie Orkest. Dit werk, onderdeel van Rijnvos' zevendelige cyclus *Grand Atlas*, is een compositie-opdracht van Slagwerk Den Haag en ging in wereldpremière op 13 november in Amare Den Haag. De compositie is opgebouwd uit vijf losse delen, die elk corresponderen met een Afrikaanse muziektraditie, te weten: Egypte, Uganda, Botswana, Kameroen en Senegal. *Afrique* is geen conventioneel slagwerk concerto in een westerse traditie. De zes slagwerkers opereren als een collectief, waarbij het orkest wordt ingezet als een verlengstuk van de slagwerkklanken. Deze klanken variëren van panfluiten tot knallende sabars. Dit principe komt vooral tot uiting in het laatste deel Senegal, waar de slagwerkers op spectaculaire wijze het orkest 'triggeren'. Met veel respect voor de bronnen heeft Richard Rijnvos een uiterst geraffineerde partituur afgeleverd waarin de

muzikale rijkdom van Afrika en de virtuositeit van onze slagwerkers volledig tot hun recht komen.

De kersverse Concertzaal van Amare, waar de verf nog nauwelijks was opgedroogd, was naar de toen geldende maxima vrijwel uitverkocht; zowel publiek als pers waren zeer enthousiast. NRC vond *'het ovationele gejoel na afloop (...) volkomen terecht'* en roemde het *'ongelooflijk gedifferentieerde klankpalet'*, *'gelaagde ritmes'* en *'een glansrol voor Slagwerk Den Haag'*. Parool vond *Afrique* van alle delen van *Grand Atlas* *'met voorsprong het opzweependste, vanwege de grote concentratie op ritmische procédés, en waarschijnlijk ook het meest direct toegankelijke'*.

1 speelbeurt, voor 580 bezoekers.

De dag na de première speelden onze slagwerkers live bij Podium Witteman (NPO 2) een fragment uit het vijfde deel, het aan Doudou N'Diaye Rose ontleende *Rose Rhythm*. Dit trok 302.000 kijkers. Het volledige concert in Amare werd op 21 november uitgezonden op NTR Radio 4, waar 22.000 luisteraars getuige van waren.

- De presentatie van *MA(N|CHINE)* van Zeno van den Broek tijdens Rewire 2021 kon niet doorgaan, maar tijdens festivals Gaudeamus (een doorschuiving uit 2020) en Rewire X Dag in de Branding in september konden wel uitvoeringen worden gerealiseerd. Daarnaast was het werk ook onderdeel van het programma op Wonderfeel (zie 'overig').

In opmaat voor dit project hebben Zeno en onze slagwerkers meerdere workshops in onze studio georganiseerd om de rol van de slagwerker in de 21ste eeuw te onderzoeken. *MA(N|CHINE)* is hier een mogelijke uitkomst van.

Vier slagwerkers, geprepareerde bassdrums en verschillende drumrobots onderzoeken de relatie tussen mens en machine in het transdisciplinaire. In minimalistische visuele en muzikale stijl gaan performers uit het digitale domein in dialoog met slagwerkers van vlees en bloed. Het resultaat is een overweldigende verkenning van het spanningsveld tussen het algoritmische en het menselijke in compositie en performance.

Gepland: 3 concerten. Uitgevoerd: 2 concerten. Totaal 284 bezoekers.

- Aart Strootman kreeg een compositie-opdracht van Festival Classique, waarbij Slagwerk Den Haag als partner optrad. De compositie is geïnspireerd op de acties van 'Plastic Soup Surfer' Merijn Tinga, voor meer bewustwording van zwerfplastic in zeeën en oceanen. Slagwerk Den Haag heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan en wil zijn steentje bijdragen aan de verduurzaming van de cultuursector. De première van het werk tijdens Festival Classique 2021 moest worden uitgesteld naar 2022. Wel werd een voorproefje van het werk uitgevoerd tijdens de *Sound Bites* avonden die Festival Classique organiseerde in de Fokker Terminal in Den Haag. Bij de presentatie in 2021 maakte Aart nog vooral gebruik van de instrumenten van Slagwerk Den Haag zelf (althoewel ook hier aan 'rariteiten' geen gebrek was). De ambitie is om in 2022 alle instrumenten zelf te bouwen/hergebruiken of 3-D te printen. De compositie die in 2022 wordt gespeeld zal minimaal twee keer zo lang en omvangrijk zijn als wat we in 2021 lieten horen.

Gepland: 4 concerten. Uitgevoerd: 3 concerten. Totaal 863 bezoekers.

4. Buitenland

In het tweede jaar van de wereldwijde pandemie is het niet verwonderlijk dat het aantal internationale speelbeurten ruimschoots achterbleef. Uiteindelijk hebben alleen uitvoeringen in Bolzano Italië (de coproductie *Tetris Mon Amour*, samen met Club Guy & Roni, als onderdeel van festival Bolzano Danza) en Krems Oostenrijk (*Pleiades* van Xenakis, tijdens Festival Glatt und Verkehrt) doorgang gevonden. De geplande speelbeurten in Zuid-Korea (eveneens *Tetris Mon Amour*), Concertgebouw Brugge (*Miniatures* van Rosemary Joy en programma *Trails of Wood*), Duitsland (*Le Noir de l'Etoile* van Grisey tijdens Acht Brücken Festival Köln), Engeland (*Endoscopies* van Hugo Morales op Flatpack Festival Birmingham) en Letland (programma *Trails of Wood* en kinderconcert *Tuinieren* in Concert hall Latvija te Ventspils) gingen allen niet door. Het concert voor de European Composer and Songwriter Alliance (ECSA) in Brussel moest in een virtuele vorm worden omgezet (zie paragraaf Off stage, alternatieve presentatievormen).

Verschillende van deze boekingen waren oorspronkelijk voor 2020 voorzien en waren naar 2021 doorgeschoven. De concerten die beide jaren moesten worden geannuleerd zijn geen van alle vervolgens opnieuw voor 2022 gepland. Op zichzelf is dat niet verbazend, met alle onzekerheid die er in 2021 nog steeds was rondom internationaal reizen. Het laat echter wel zien dat buitenlandse boekers aanmerkelijk terughoudender zijn geworden, en dat bestaande warme contacten lastiger zijn vast te houden. Dit zal de internationale markt waarschijnlijk nog jaren beïnvloeden.

Gepland: 12 speelbeurten. Uitgevoerd: 2 speelbeurten. Totaal 352 bezoekers.

5. Mixtape

In 2020 werden samen met Het Nationale Theater / Theater aan het Spui de eerste plannen gemaakt voor een eendaags festival dat de uiteenlopende verschijningsvormen van SDH zou kunnen samenbrengen: Mixtape. Nadat dit om de bekende redenen niet door kon gaan werd voor zomer 2021 een nieuwe poging ondernomen. Dit keer was, met het oog op de beperkingen, het format van de Loading Dock Sessions het uitgangspunt. Het idee was om op verschillende plekken in de stad gelijktijdig Loading Dock Sessies live te presenteren (naast Theater aan het Spui was er hiervoor ook contact met Korzo en Paard), waarbij het publiek zich bewoog tussen de locaties. Zo wilden we ook met de beperking van 30 mensen per locatie een festival-setting creëren.

Uiteindelijk bleken er toch te veel organisatorische voetangels en klemmen om hier een geschikte vorm voor te vinden, en moest het eendaagse festival wederom worden afgeblazen. De relatie met HNT blijft echter warm, en voor 2022 wordt andermaal een poging ondernomen.

Gepland: 1 festival. Uitgevoerd: 0. Totaal 0 bezoekers.

6. Overige podiumactiviteiten

Naast de al hierboven benoemde concerten werd Slagwerk Den Haag op de volgende plekken geprogrammeerd in 2021:

- Het concertprogramma *Minimal & Morales*, met composities van o.a. Steve Reich en Hugo Morales, was gepland om in maart te spelen in Leiden (Stadsgehoorzaal) en Den Bosch (Jheronimus Bosch Art Center, programmering Theater aan de Parade). Beide concerten zijn uitgesteld naar 2022.

- Tijdens het Minimal Music Festival in Amsterdam (juli) presenteerde SDH 4 producties. Behalve *Buiten de Lijntjes* (zie paragraaf kinderconcerten) waren er twee concerten van *Glass Interludes*, het programma met muziek van Philip Glass en Anthony Fiumara, met in totaal 96 bezoekers. Een kort programma met muziek van James Tenney en Peter Garland, gebaseerd op een van de *Loading Dock Sessions* (zie Off stage) werd in 3 presentaties bijgewoond door 90 mensen. Het project *Durée* komt aan bod onder *Immersive Landscapes*.
- Muziekgebouw aan het IJ presenteerde SDH in juli in de open lucht. Op dit terrasconcert werden composities van Cage, Fiumara, Moore en Perich gespeeld, voor een publiek van 64 mensen.
- Tijdens festival Wonderfeel speelde SDH werken van Steve Reich en Zeno van den Broek, voor een publiek van 500 mensen.
- In september speelde SDH de compositie *Miniatures* van Rosemary Joy in de Doelen Studio. 60 bezoekers maakten het concert mee.
- Op het Gala van het Nederlands Theaterfestival (september) gaf onze slagwerker Niels Meliefste een indrukwekkende soloperformance voor basdrum en stem, geworteld in een van onze NITE-producties. Het liet andermaal zien hoe sterk onze slagwerkers zich de afgelopen jaren op interdisciplinair vlak hebben ontwikkeld. Er waren 368 toeschouwers in ITA aanwezig.
- Onder de noemer KOnStruCt doen studenten slagwerk en jonge componisten begeleid door SDH onderzoek (zie ook paragraaf partners, educatie). Deze samenwerking met het Koninklijk Conservatorium en Korzo op het gebied van talentontwikkeling had in december zijn 21^e editie. De publiekspresentatie van KOnStruCt.21 in Korzo kon vanwege de podiumsluiting echter geen doorgang vinden. De deelnemers hebben daarom de afsluitende sessie zonder publiek in de SDH studio's gespeeld.

Bovenstaande telt op tot 12 geplande speelbeurten, 9 uitvoeringen en 1.178 bezoekers.

B. Artistieke programmalijnen

1. Inviting The Producer

Binnen de reeks *Inviting the Producer* nodigt Slagwerk Den Haag producers en artiesten uit om samen onontgonnen terrein te verkennen en wederzijdse muzikale fascinaties uit te werken in concerten, albums, online releases en/of andere creatieve vormen. *Inviting the Producer* (ITP) wordt vormgegeven door SDH slagwerker Frank Wienk (buiten SDH ook bekend als *Binkbeats*) en onze Creative Digital Technology Advisor Darien Brito. Oorspronkelijk werden er voor ITP werksessies in onze studio gepland om samen met de producent te gaan grasduinen in ons instrumentarium. COVID maakte dit proces vrijwel onmogelijk. We hebben daarom het proces 360 graden omgedraaid, en de drastische keuze gemaakt om ons gehele instrumentarium te digitaliseren in een online soundbank. Dit gaf ons bovendien de mogelijkheid om ITP een meer internationale dimensie te geven. De Amerikaanse producer Jlin maakt enkele tracks met de geluiden en klanken uit onze geluidsdatabase, zonder dat ze aanwezig hoeft te zijn in onze studio; een eerste resultaat van deze samenwerking wordt in 2022 verwacht. Het is de bedoeling dat de composities van Jlin zowel in digitale vorm, als in een livenessetting hun weg naar het publiek vinden. Voor de productie voorstelling *Fortune* met Club Guy& Roni (2022) gaan we tientallen Indiase producers via een open call toegang geven tot deze snoepwinkel vol geluiden, om hen zo een digitale bijdrage te laten leveren aan het geluidsontwerp van de voorstelling.

De 'naïeve computer jazz' waarmee Jameszoo de afgelopen jaren stormenderhand (en gesteund door Brainfeeder) de wereld veroverde, maakt hem een ideale partner om samen op verkenning uit te gaan en genre-grenzen op te rekken. Het ITP-traject met Jameszoo was al in 2019 ingezet, maar vanwege alle beperkingen kon het resultaat pas najaar 2021 in Het Paard in een eerste concert worden gepresenteerd.

Gepland (Jameszoo): 5 concerten. Uitgevoerd: 1 concert. Totaal 131 bezoekers.

2. Immersive Landscapes

Iconisch werk van componisten als Reich, Xenakis en Cage behoort tot de kern van het slagwerk-repertoire. In 21/24 staan binnen onze serie *Immersive Landscapes* de vijf iconische Imaginary Landscapes van John Cage centraal. Het gedachtengoed van deze Landscapes, die een visionaire combinatie van vooruitstrevende technologie en poëtische schoonheid vormen, vormt de inspiratie voor een serie opdrachten aan componisten en visual/sound-artists om een immersieve context te creëren waarbinnen nieuwe toekomstige landschappen worden verkend.

Ook hier heeft Covid de agenda behoorlijk overhoop gehaald. Zo is het geplande *Immersive landscape* met Yannis Kyriakides is uitgesteld tot 2022. We hebben ons daarom in 2021 gericht op kleinere initiatieven: projecten die wendbaar zijn en zich laten aanpassen aan de gegeven omstandigheden.

De audiovisueel kunstenaar Boris Acket benaderde ons in het voorjaar van 2021 om samen een audiovisuele installatie te ontwikkelen: *Durée*. Hierin kan geluid zowel fysiek als digitaal door een ruimte reizen, waarmee de installatie speelt met je waarneming van licht, geluid, ruimtelijkheid en tijdservaring. Uitgangspunt is de filosofie van Henri Bergson:

In his critique of Einstein, Bergson stated that we have 'temps' (scientific/rationalised time) on the one hand and 'durée' (duration or lived time) on the other hand. He claimed that there are infinite many rhythms that make up the passing of time of the world and that scientific time, or 'temps', is only one of them.

Tijdens het uitgekilde Minimal Music Festival in Amsterdam was de Kleine Zaal van het Muziekgebouw gewijd aan *Durée*. Het publiek werd ondergedompeld in deze audiovisuele ruimtelijke installatie, waarbij het werk live werd bespeeld door SDH slagwerkers. Dit was een goede try-out om de complexe techniek aan het publiek bloot te stellen. Zowel Boris als SDH zijn ongelofelijk enthousiast over de mogelijkheden van dit systeem en willen dit verder doorontwikkelen. Zo staat er in 2022 een presentatie gepland in Berlijn op het *Himmel Unter Berlin* festival, wat weer als springplank zal dienen voor volgende stappen.

Uitgevoerd: 3 concerten (MMF). Totaal 90 bezoekers

3. Digitaal

SDH heeft veel ervaring met het creëren van verbindingen met makers uit andere disciplines. Wij denken dat het werken met nieuwe digitale makers en kunstenaar die vanuit een digitale praktijk denkt tot onverwachte keuzes en oplossingen kan leiden. We zien hier kansen en perspectief op bijzondere vooruitgang, en willen daarom investeren in jonge makers waar het digitaal onderzoeken, maken en presenteren van (wellicht verdienen aan) kunst in het bloed zit. *Hacking with Rhythm* door Jonathan Reus/Buurmen was onderdeel van een eerste onderzoekstraject in 2020.

- MARK

In 2021 is een vervolg aan *Hacking with Rhythm* gegeven door Buurmen te verbinden met Darien Brito. Darien is behalve onze creative digital technology advisor tevens componist en gerenommeerd audiovisueel kunstenaar, en begeeft zich op het spannende snijvlak tussen geluid en beeldcompositie. Hij is onderdeel van een nieuwe generatie makers die zich (ten dele) manifesteren op het internet.

Darien en Buurmen hebben in 2021 *MARK* ontwikkeld: een interactieve websculptuur die aan voortdurende verandering onderhevig is door middel van onvrijwillige gebruiksparticipatie. Het werk is gebaseerd op de 'mark' die bezoekers van elke website achterlaten. Basale bezoekersinfo zoals je driver, browser en je schermresolutie worden omgezet in beeld- en geluidscomponenten. *MARK* verandert zodoende voortdurend van vorm en inhoud door de hoeveelheid bezoekers op de *MARK* website.

Het is de bedoeling dat *MARK* in 2022 een publiekspresentatie krijgt, naar verwachting in een galerie als The Grey Space in the Middle in Den Haag.

- Nieuwe maker Adam Centko

In het kader van de regeling 'Nieuwe makers covid-19' deed SDH in 2021 een succesvolle aanvraag voor een traject met de jonge audiovisueel kunstenaar/digitaal ontwerper Adam Centko (SK). In dit traject, met als werktitel *Gardens of Aether*, onderzoekt Centko de mogelijkheden van de virtuele ruimte als speelveld voor audiovisuele creatie, waarbij het spanningsveld tussen duurzaamheid en blockchain technology wordt verkend. Het onderzoek is eind 2021 gestart, en het resultaat wordt naar verwachting medio 2022 gepresenteerd aan het publiek.

4. Communities

Het community programma van SDH komt voort uit het werk op dit vlak dat onze slagwerker Pepe Garcia al enkele jaren doet in Vera Cruz Mexico (met zijn eigen stichting Sonoro) en El Salvador (als community trainer van Musicians Without Borders). Hier heeft hij van nabij meegemaakt wat de potentie is van muziek in het maatschappelijk verkeer, en hoe bij uitstek percussie, door zijn inclusieve en ondogmatische karakter, bruggen kan bouwen. In het verlengde hiervan wil SDH ook in Nederland onderzoeken hoe met behulp van percussie verbindingen kunnen worden gelegd tussen verschillende maatschappelijke groepen. Enerzijds wordt de verbinding gezocht met partners in Den Haag, zoals Laaktheater, Nieuwe Vaillant en Haags Hip Hop Centrum (om via hen nieuwe netwerken aan te boren). Anderzijds werken we in deze context met het Koninklijk Conservatorium; de klassieke muziekwereld is van nature immers niet altijd het best in staat 'out of the box' te denken.

Dergelijk community werk is een kwestie van lange adem: het is immers belangrijk dat partners elkaar leren aanvoelen en vertrouwen, een gemeenschappelijke ruimte kunnen vinden. Een dergelijke lange spanningsboog vergt best wat aanpassing voor een organisatie als SDH, aangezien we altijd veel verschillende projecten naast elkaar hebben lopen en daardoor gewend zijn projectmatig te werken en snel 'to the point' te komen.

Een van de methodieken die Pepe voor zijn community projecten inzet is het gebruikmaken van 'kringloop instrumentarium': de instrumenten waarop de deelnemers spelen zijn zoveel mogelijk afkomstig uit kringloopwinkels. Dat is om te beginnen kostenefficiënt, zodat er gemakkelijk kleinschalige projecten mee kunnen worden opgestart. Daarnaast ontstaat er

met deze instrumenten een 'level playing field' tussen de spelers, onafhankelijk van hun achtergrond: waar bij traditionele instrumenten als marimba of pauken een bepaalde vaardigheid een voorsprong geeft, is niemand getraind in het spelen op koektrommel of pannendeksel. Er is vanaf de start een gemeenschappelijk onderzoeksveld van alle deelnemers waar geluiden kunnen worden onderzocht. Daarbij wordt er gezocht naar betrokkenheid vanuit alle deelnemers, waarbij iedereen vanuit gelijkwaardigheid elementen en ideeën kan aandragen. Ook Pepe zelf is dan deelnemer, en niet meer de hoofdvakdocent die zijn studenten aanstuurt.

Een eerste onderzoek in deze context in 2021 was het project **WIJ Den Haag**. Via het Laaktheater werden we in contact gebracht met onder andere rapper Siggie Florentina. In een serie workshops met Siggie, mede-Laakkwartierder Marlon en studenten van het conservatorium werd gewerkt aan een gezamenlijke presentatie om de opening van Amare in november luister bij te zetten. Op het laatste moment werden de openingsactiviteiten in Amare, vanwege de aangescherpte coronamaatregelen in november, afgeblazen. SDH heeft toen in plaats daarvan een kleinschalige presentatie voor een beperkt publiek in ons eigen Loading Dock georganiseerd, zodat het eindresultaat van het werkproces wel kon worden gedeeld. Daarnaast zijn ook opnames gemaakt in het kader van onze Loading Dock Sessions (zie hoofdstuk Off Stage), om in 2022 uit te brengen.

Gepland: 4 concerten. Uitgevoerd: 3 concerten. Totaal 50 bezoekers.

Vanuit de werkelijkheid van 2022 zijn er bovendien verschillende vervolgstappen in beeld gekomen die uit dit project voortkomen. Amare wil het programma in een nieuw feestelijk weekend in september 2022 alsnog presenteren. Daarnaast is Slagwerk Den Haag naar aanleiding van dit project gevraagd mede-ontwikkelaar te worden van een educatieprogramma voor het speciaal onderwijs, waar Siggie Florentina samen met KOO aan werkt.

Een tweede onderdeel van het community-werk waar in 2021 aan werd gewerkt is de relatie met Haags Hiphop Centrum. In het Laakhavenkwartier, waar de SDH studio is gevestigd, zijn ze praktisch onze burens, en hebben we elkaar weten te vinden. Een van de manieren waarop we dit tot uiting wilden brengen in 2021 is een nieuwe versie van het educatieprogramma Bootcamp, dat SDH in 2018 en 2019 uitvoerde in samenwerking met Haagse Popweek. Idee hiervan is dat jongeren van verschillende disciplines (drums, beatbox, dans, rap, muziekinstrumenten) een aantal dagen samen worden ondergedompeld in een intensief gezamenlijk programma, om te onderzoeken wat ze van elkaar kunnen leren. Door de corona-beperkingen, en door onderbezetting bij SDH, heeft dit in 2021 uiteindelijk niet plaatsgevonden en hopen we het in 2022 te kunnen verwezenlijken.

Samen met Haags Hiphop Centrum zijn er daarnaast enkele uitprobeersessies geweest waar is geëxperimenteerd hoe dansbewegingen via MYO-bracelets kunnen worden geïntegreerd met geluid. Deze sessies hebben uiteindelijk geresulteerd in een gastrol voor enkele dansers in Loading Dock Session #11 (zie Off Stage).

C. Off Stage

SDH is altijd een gezelschap geweest dat zich niet wil beperken tot het traditionele muziekpodium. Door de pandemiebeperkingen van 2021 waardoor een aanzienlijk deel van het jaar de podia niet of slechts beperkt toegankelijk waren zijn we nog nadrukkelijker op zoek gegaan naar alternatieve routes en ruimtes om ons werk bij een publiek te brengen.

1. Loading Dock Sessions

De ontwikkeling van deze serie video-presentaties begon in 2020, en heeft in 2021 een hoge vlucht kunnen nemen. Kern van het concept is dat in en rond de Loading Dock van Slagwerk Den Haag een video wordt opgenomen van (fragmenten van) werken uit het brede SDH-repertoire. Elke video bestaat steeds uit twee delen: een voorprogramma, opgenomen vóór de laad- en losplaats van onze Haagse studio, waarna het rolluik opengaat en het hoofdprogramma vervolgt binnen in de Loading Dock. Om het live-gevoel te versterken wordt alles met een steadycam in één enkele take opgenomen, zonder cuts en edits. De kijker wordt meegenomen en kruipt dicht op de huid van de uitvoerenden en het DNA van Slagwerk Den Haag. Het is een geconcentreerde mix tussen een laagdrempelig format tegenover een hoogwaardig en creatieve programmering. In de afstemming tussen voor- en hoofdprogramma, zoeken we de verbinding op met andere disciplines en partners. Zo openen de Syrische muzikanten Nawras Altaky & Modar Salama op intieme wijze LD#8. In Loading Dock Session #11 staan de slagwerkers zelf in het voorprogramma en kapen de B-boys van het Haags Hiphop Centrum het hoofdprogramma.

De Loading Dock Sessions zijn behalve een manier om een publiek in tijden van podiumbeperkingen een interessant artistiek product te bieden ook een vorm om slagwerkers en technici werk te bieden. Bovendien creëert het platform ruimte voor nieuwe artistieke wegen: door o.a. de confrontatie van verschillende composities en disciplines, de kortere tijdsboog, de samenwerking met partners en de visuele uitdrukkingsvorm ontstaat nieuwe inspiratie. Deze werkwijze kreeg ook zijn weerslag terug op het podium: zo werden tijdens het Minimal Music Festival in Muziekgebouw aan het IJ LDS #5 enkele keren als mini-concert voor een live-publiek gespeeld.

Tussen februari en juni 2021 werden twaalf Loading Dock Sessions gelanceerd, met werk uiteenlopend van Glass en Reich tot Kate Moore en James Tenney. Ook werden diverse artistieke partners betrokken, van Haags Hip Hop Centrum (#11) tot Anthony Fiumara (#7) tot Nawras Altaky (#8). Na de aankondiging van een nieuwe theatersluiting in november 2021 werd een tweede seizoen gestart. Van dit nieuwe seizoen, dat doorloopt in 2022, zijn twee video's in 2021 uitgebracht.

De video's werden geplaatst op Facebook, Instagram en YouTube, en gingen vergezeld van een actieve promotiecampagne op Facebook door online-marketingbureau Like Honey. YouTube vormt tevens een blijvend archief/ etalage van de gehele reeks.

Het publieksbereik op digitale platforms kan langs verschillende lijnen worden gemeten. Zo oversteeg het aantal 'impressions' (de hoeveelheid mensen die een van de posts op Facebook onder ogen kregen) ruimschoots de 2 miljoen, en waren er zo'n 400.000 mensen die ten minste 2 seconden van video zagen. We hebben bij de publiekscijfers de zogenaamde 'thruplays' aangehouden: het aantal mensen dat ten minste 15 seconden van

de video op Facebook heeft bekeken. Omdat de cijfers van Instagram en YouTube zich niet langs dezelfde meetlat laten leggen zijn deze hier niet bij opgeteld.

Uitgebracht: 14 video's. Totaal 91.898 kijkers.

2. Andere alternatieve presentatievormen

De variatie aan manieren die SDH benutte om de podiumsluitingen te omzeilen is echter veel groter dan alleen de video-releases van Loading Dock Sessions via social media platforms (en ook gevarieerder dan het FPK-prestatieverantwoordingsstelsel aan kan). Om enkele vormen te noemen:

- Tijdens de online editie van Rewire van mei 2021 waren Loading Dock Sessions #5, #8, #9 en #12 (waarvan een deel op dat moment nog niet op het reguliere LDS platform was verschenen) onderdeel van het programma op live.rewirefestival.nl. Hiermee werden 7.792 festivalbezoekers bereikt. Website [writteninmusic.com](http://www.writteninmusic.com) beschreef deze festivalbijdrage als *'toch al een lockdownhit'* waar SDH laat *'horen en zien (je zit eindelijk eens dicht op de spelers!) hoe breed en diep de percussiecanon is, natuurlijk gevangen in virtuoos spel'*
- ECCO, een project van de European Composer and Songwriter Alliance (ECSA), legt zich toe op het uitvoeren en promoten van hedendaagse muziek en het bereiken van een nieuw publiek. ECSA is een netwerk van actieve ensembles, orkesten en jonge professionals dat de creatieve dialoog tussen componisten en uitvoerders ondersteunt en jonge componisten de mogelijkheid biedt om hun vaardigheden te ontwikkelen met ervaren ensembles op internationaal niveau. De concertreeks vindt twee keer per jaar plaats in verschillende landen.
SDH was gevraagd het ECCO concert van februari 2021 te spelen in Brussel. Toen bleek dat dit concert niet 'regulier' doorgang kon vinden is een speciale concertfilm opgenomen in Paard Den Haag, die voor het festivalpubliek in Brussel werd vertoond. Thierry de Mey, een van de hiervoor geselecteerde componisten, preeft *"the beautiful performance by Slagwerk Den Haag : subtle, precise, and inspiring, energetic when required ... Everything I like!"*
- Het platform NITE, waar SDH deel van uitmaakt, had zich in 2020 al creatief en innovatief laten kennen door de ontwikkeling van het NITE Hotel als platform voor digitale theatrale ervaringen. In 2021 werd NITE Delivery opgezet, een pakket waarbij het publiek acht weken lang performatieve kunst kreeg thuisbezorgd. Slagwerk Den Haag leverde hiervoor verschillende bijdragen, waaronder een toen nog niet openbaar verschenen editie van LDS (#8, gebaseerd op Club Guy & Roni voorstelling LOVE) en de opnames van *Klaagliedjes / Liefdesliedjes*, *Mamushka* en *Flipping the bird*.
In totaal 550 mensen kregen NITE Delivery thuisbezorgd.
- TivoliVredenburg bood het publiek tijdens de lockdown Studio TivoliVredenburg, waar onder meer registraties van concerten te vinden waren. Het concert *Glass Interludes*, met muziek van Philip Glass en Anthony Fiumara dat SDH december 2020 had uitgevoerd in TivoliVredenburg was hier heel 2021 online beschikbaar.
1.100 kijkers hebben de registratie in 2021 gezien.
- Het concert LOVE in het Paard, met de composities van Frank Wienk voor de gelijknamige dansproductie i.s.m. Club Guy & Roni, kon in februari geen doorgang vinden in reguliere vorm. In plaats daarvan werd het concert live gestreamd vanuit het Paard. **66 bezoekers bekeken de livestream.**

- Het kinderconcert *Tuinieren met Slagwerk* leent zich door de interactieve elementen eigenlijk niet goed voor een weergave op afstand. In twee gevallen (de Doelen Rotterdam in april; De Kring Roosendaal in mei) lukte het niet om binnen de beperkte mogelijkheden een fysieke versie te realiseren, en is ervoor gekozen een registratie van de voorstelling als stream aan te bieden aan de betrokken scholen. **De productie werd op deze manier gezien door 549 digitale kijkers.**
- Ter ondersteuning van *Tuinieren met Slagwerk* heeft mediakunstenaar Eboman een online-tuin ontwikkeld waar bezoekers (kinderen en hun ouders) kunnen meespelen met SDH. **Deze educatieve online omgeving, te vinden op slagwerkdenhaag.nl/tuinieren, trok in 2021 1551 bezoekers.**
- Slagwerk Den Haag werkte (samen met Asko|Schönberg) mee aan de opnames van het album 'Footsteps on the Wall' van Lisa and the F.I.X., het alter ego van de jonge Britse componist Luke Deane (de componist die ook de muziek voor *Before/After* schreef). In 2021 waren er geen publieke presentaties van deze samenwerking, deze worden wel in 2022 verwacht.

3. Kunstmuseum Den Haag

Kunstmuseum Den Haag presenteerde najaar 2021 de tentoonstelling *Klinkt goed*, gewijd aan kunstenaar en componist William Engelen. Slagwerk Den Haag werd betrokken als uitvoerder van enkele composities.

Ruim twee jaar lang verdiepte Engelen zich in de rijke muziekinstrumentencollectie van het museum, en speciaal voor het museum schreef hij zeven nieuwe composities. Zoals veel van zijn muziekstukken zijn ook deze werken *site-specific*, wat inhoudt dat ze op geen enkele andere plek dan het Kunstmuseum uitvoerbaar zijn. SDH nam twee films met werk van Engelen op in het Kunstmuseum die als onderdeel van de tentoonstelling werden getoond. Onderdeel van het presentatieplan was dat SDH in samenwerking met Masterstudenten van het Koninklijk Conservatorium een aantal composities zou uitvoeren op verschillende locaties in het museum (januari 2022). De beperkingen vanaf eind 2021 zorgden ervoor dat dit geen doorgang kon vinden.

Tussen 30 oktober 2021 en 13 februari 2022 hebben 47.654 bezoekers de tentoonstelling bezocht.

4. RTV

Slagwerk Den Haag was in 2021 diverse keren op radio en televisie te zien. Al eerder genoemd zijn de presentaties van *Afrique* op radio 4 en bij Podium Witteman, en de televisie-uitzendingen over de totstandkoming van *Before/After* en *Freedom*. Daarnaast was Slagwerk Den Haag onderdeel van de kindereditie van Podium Witteman in december, waar John Cage en Mátyás Wetzl werden uitgevoerd. **142.000 mensen bekeken het programma.** Eind 2021 werd SDH uitgenodigd om deel te nemen aan het NPO2-Extra programma *Ballroom*, waarvoor in januari 2022 opnames werden gemaakt. De uitzending wordt juni '22 verwacht.

D. Composities

Er was vanuit SDH de behoefte voor een melodische compositie met verplaatsbare instrumenten die kan worden ingezet in de (oorspronkelijk in 2021 geplande) najaarsproductie *Fortune* i.s.m. Club Guy&Roni en enkele Indiase partners. SDH was al enige tijd in gesprek met Ivan Vukosavljević, die gefascineerd is door Indiase instrumenten. Al snel

bleek dat hij de ideale componist was om SDH van een dergelijk werk te kunnen voorzien. In voorjaar 2021 gaf SDH daarom een opdracht aan Ivan Vukosavljević om een compositie te maken voor shruti box, het traditionele Indiase drone-instrument dat familie is van het harmonium.

De resulterende modulaire compositie *Śruti* wordt naar verwachting in voorjaar 2022 voor het eerst uitgevoerd, in de context van een Loading Dock Session. De voorstelling *Fortune* is in de tussentijd niet alleen naar 2022 verplaatst maar ook in een andere richting ontwikkeld, waardoor de compositie hier mogelijk niet aan bod gaat komen.

Overige composities

Hugo Morales schreef in 2021 voor SDH de muziek voor de dansvoorstelling *Freedom*, waarbij het decor zelf het instrumentarium vormde (zie verder in hoofdstuk On Stage). Ook de partituur die Richard Rijnvos schreef voor *Afrique* is al uitgebreid aan bod gekomen. Ten behoeve van de Loading Dock Sessions hebben verschillende slagwerkers arrangementen geschreven om de oorspronkelijke stukken aan te passen voor het LDS format. Dit arrangeerwerk wordt als klein compositorisch werk gehonoreerd door SDH.

III. Positie in het veld

A. Partners

Den Haag

SDH werkt graag samen met een veelvoud aan partners, maar de band met Den Haag blijft bijzonder. Historisch is er een sterke verbinding met het Koninklijk Conservatorium. De fysieke binding met de stad heeft in 2021 een extra vlucht genomen door de Loading Dock Sessions, die werden opgenomen in onze studio in LabS55 in het Laakhavenkwartier.

Vaste samenwerkingspartners Paard, Dag in de Branding en Rewire waren ook in 2021 belangrijk voor ons werk. Zo konden we gebruik maken van het Paard toen we filmopnames wilden maken voor het ECCO concert (zie alternatieve presentatievormen), en waren ze nauw betrokken bij *LOVE* (uiteindelijk als livestream) en de *Inviting the Producer*-Jameszoo presentatie (die na diverse annuleringen in 2020 en 3 keer uitstel in 2021 uiteindelijk in oktober kon plaatsvinden). SDH kon bijdragen aan zowel de online-editie van Rewire in mei, als aan de fysieke uitvoering, samen met Dag in de Branding, in september.

Het Residentie Orkest was behalve coproducent van het *Afrique* concert ook betrokken bij de live-uitvoering van Jameszoo (*Inviting the Producer*), twee samenwerkingen die voor beide partijen naar meer smaken. Nieuwe Haagse partners in 2021 waren het Kunstmuseum en Festival Classique, en beide samenwerkingen krijgen een vervolg in 2022; bij Classique gaat het om uitvoeringen die in 2021 niet door konden gaan, bij Kunstmuseum wordt de relatie verdiept door verder gezamenlijk onderzoek rondom onder meer de instrumentcollectie. De samenwerking met HNT rondom *Mixtape* is sinds 2020 vooral een verhaal van uitgesteld genoeg, waarbij we hopen dit in 2022 concreet uitvoering te kunnen geven. Daarnaast stonden vanzelfsprekend onze tourende producties ook bij de belangrijke podia in Den Haag geprogrammeerd. In 2021 was *Freedom* in de Koninklijke

Schouwburg te zien, maar moesten twee data voor *Before/After* in december wegens de theatersluiting worden geannuleerd.¹

Amare was behalve presentatie-plek van *Afrique* ook partner in het *WIJ Den Haag* project (zie paragraaf communities); dit kon bij de geplande openingsweek van Amare niet doorgaan, maar wordt nu geprobeerd in september 2022 opnieuw neer te zetten. Met online-collectief Buurmen wordt al enige jaren samengewerkt op het gebied van digitale expressievormen; in het verlengde van het eerdere project *Hacking with Rhythm* werkte Buurmen in 2021 met SDH's Creative Digital Technology advisor Darien Brito aan project *Mark* (zie paragraaf digitaal), dat in 2022 kan worden gepresenteerd. Buurmen's David Veneman is tevens als creative producer betrokken bij *Garden of Aether* (zie digitaal).

Educatie

Het educatie-programma van SDH richt zich ook voornamelijk op Den Haag, en kent drie hoofdlijnen:

- Talentontwikkeling slagwerkstudenten. Hiervoor is een natuurlijke en historische verbinding met het Koninklijk Conservatorium, waar SDH-slagwerkers Pepe Garcia en Niels Meliefste ook als hoofdvakdocent aan verbonden zijn. SDH werkt met het conservatorium samen in de Masterspecialisatie Ensembleslagwerk, en ze zijn partner bij het KOnStruCt-programma, waarbij tevens Korzo als vaste presentatiepartner optreedt.
- Binnenschoolse educatie. SDH werkt met de Haagse educatie-instelling KOO mee aan hun programma 'Kunstenaars in de klas'. Er worden hierbinnen lessen aangeboden die ritmiek en geluid verbinden met taal, rekenen en communicatie: *Praatjesmakers* en *Rekenmeesters*. In 2021 hebben echter, vanwege alle schoolbeperkingen, geen activiteiten in dit programma plaats kunnen vinden. Daarnaast wordt een flankerend programma aangeboden bij de kinderproducties van SDH (lesbrieven).
- Buitenschoolse educatie / participatie. Met het Haags Hiphop Centrum is een nieuwe partner gevonden in het Laakhavenkwartier, het gebied in Den Haag waar we onze studio hebben. Met hen wordt samengewerkt aan het traject *Bootcamp*, waar Haagse tieners een driedaags programma ondergaan op het snijvlak hiphop en slagwerk. In 2021 hebben we echter, vanwege de combinatie van beperkende maatregelen en beperkte bestaande SDH, *Bootcamp* wederom moeten uitstellen.

Buiten den Haag:

- SDH is samen met Noord Nederlands Toneel, Club Guy & Roni en Asko | Schönberg een van de partners van NITE (Nederlands Interdisciplinair Theater Ensemble). Behalve de grote tourende theaterproducties waar SDH onderdeel van was in 2021 (zie Onstage / Theaterproducties) ontwikkelden we met hen in lockdown periode het NITE Delivery project.
- Met Asko werkten we daarnaast ook mee aan opnames voor componist Luke Deane, en is er vanzelfsprekend een cruciale personele unie in de persoon van artistiek directeur Fedor Teunisse.
- Silbersee is onder meer partner van twee producties die voor 2022 zijn voorzien (*Kaapdiegoeiekoop* en *Lunch Music*), waar vanzelfsprekend in 2021 de nodige voorbereidende werkzaamheden voor hebben plaatsgevonden;

¹ De twee kinderproducties deden Den Haag toevallig niet aan in 2021; *Tuinieren* werd in 2020 in drie Haagse theaters geprogrammeerd, en *Buiten de Lijntjes* staat voor 2022 een week in Amare gepland.

- Met Oorkaan staat in voorjaar 2023 een samenwerkingsproductie in de boeken (werktitel *Superball, Lollipop & Mr.Classic*) waar de productionele opzet in 2021 zijn aanvang heeft genomen;
- Muziekgebouw aan het IJ was in 2021 onder meer bij het Minimal Music Festival, waar we met vier verschillende producties aanwezig waren, onze partner. Daarnaast is er met hen, als belangrijk focuspunt van hedendaagse muziek in Nederland, vanzelfsprekend voortdurend contact over programma-plannen, toekomstideeën en allerhande praktische zaken.

B. Publiek

In algemene zin was het publieksbereik van 2021 natuurlijk beperkt: bij reguliere uitvoeringen ontmoetten we in 2021 10.490 mensen. Vergeleken met de periode 2017-2020, waar gemiddeld ruim 40.000 bezoekers per jaar werden bereikt, is dat enigszins teleurstellend. Maar in een jaar vol gesloten concertzalen en publieksbeperkingen is het ook niet verwonderlijk dat we het wat minder van de reguliere ontmoeting op het concertpodium moesten hebben. Bovendien is het merendeel van onze digitale kijkcijfers hier niet in meegenomen, omdat in 2021 slechts een beperkt deel van het online-aanbod als live-stream werd aangeboden.² Als we ook het overige (digitale) publieksbereik meetellen eindigt de teller namelijk op 113.788 mensen, om nog te zwijgen van het publiek dat we op radio en televisie en in het museum bereikten (ruim 500.000 mensen).

Vanwege het versnipperde podiumbereik en de onderbezette marketingafdeling was een publieksonderzoek niet aan de orde dit jaar. De Facebook-campagne van de Loading Dock Sessions geeft echter wel enig inzicht in de stratificatie. Zo bleken de beste resultaten (zowel qua kijkers als qua conversie van de reclamecampagne) te worden geboekt op de doelgroepen “C: 20 - 60 jaar, Nederland, interesse: instrumentale muziek, slaginstrumenten, theaterfestival de Parade, Muziekfestivals” en “D: 20- 35 jaar - Nederland - hipsters, hbo+, retro, retro music, vintage kleding”³. De doelgroepen gerelateerd aan klassieke muziek en eigentijdse klassieke muziek scoorden verhoudingsgewijs veel minder. Dat is een indicatie dat we met dit artistieke concept op een interessante weg zijn om ons publiek te verbreden. Daarnaast wisten we immers in 2021 via radio- en televisieuitingen het meer traditionele concertpubliek te bereiken, en brachten de kinderconcerten de volgende generatie in contact met Slagwerk Den Haag.

Wat betreft landelijke spreiding worden de cijfers enigszins vertekend wat betreft onder meer speelbeurten, door bijvoorbeeld meerdere speelbeurten voor een beperkt publiek, of eenzelfde boeking die vanwege annulering verschillende keren in de speellijst voorkomt. Wel is te zien dat ook in dit vreemde jaar nog steeds ongeveer de helft van het publieksbereik van SDH van buiten de vier grote steden afkomstig is.

Bereik social media

- Onze Facebook likes groeiden in 2021 van 3.406 naar 3.581 (5% groei, een lichte stijging ten opzichte van 2020).

² Het systeem van FPK schrijft voor dat alleen livestreams als reguliere voorstellingen worden mee geteld, en alle andere digitale presentatievormen als ‘overig’ dienen te worden opgenomen. Zie ook de opmerkingen in paragraaf ‘alternatieve presentatievormen’.

³ doelgroepomschrijvingen van Facebook en van online marketeers Like Honey

- De LDS-campagne op Facebook had stevige invloed op het aantal abonnees op ons YouTube kanaal: dit aantal verdubbelde ruimschoots, en staat per eind 2021 op 467.
- Op Instagram groeide het aantal volgers in 2021 naar 3.320 (ruim 50% groei).

Website

In 2021 kreeg de website circa 29.790 online bezoeken; een stijging van 39% vergeleken met 2020, en een ruime verdubbeling ten opzichte van 2019. De agenda-pagina nam in 2021 bijna de helft van deze bezoeken voor zijn rekening (13.450), waarvan 10.890 bezoeken via de advertenties van onze Google Grant kwamen. Ook in het aantal agendabezoeken is een duidelijke groei te zien (31% tov 2020), wat gezien de beperkte speelmogelijkheden van 2021 des te bijzonderder is. De LDS-pagina op de website werd 1.260 keer bezocht; circa 6% hiervan was afkomstig van de advertenties.

Bureau INTK ondersteunt SDH in de Google Grant advertenties. De doelstellingen om met de Google Ads meer bezoek aan website en aan agenda-pagina te genereren zijn ook in 2021 ruimschoots behaald.

IV. Organisatie

A. Personeel / organisatie

Kantoor

In 2021 was sprake van een relatieve onderbezetting van de organisatie van Slagwerk Den Haag. De officemanager en marketing-assistent die eind 2020 startte bij SDH nam na de zomer afscheid van de organisatie omdat ze een andere baan vond. De nieuwe marketeer die begin 2021 was geworven moest zijn rol wegens overbelasting al na enkele maanden opgeven. De educatiemedewerker van SDH nam najaar 2021 afscheid om zich meer op haar eigen danscarrière te richten. En eind 2021 vertrok Liesbeth Kok, na 9 jaar aan het zakelijke roer te hebben gestaan, om aan de slag te gaan bij het Noord Nederlands Orkest. De rol van assistent marketing werd vanaf medio 2021 ingevuld door Iris Reijman, en Lodewijk Reijs nam als interim zakelijk directeur eind december het stokje over van Liesbeth. De productie leider van SDH, Stephie Kolman, bleef gelukkig rots in de branding en belangrijke factor in de continuïteit van de organisatie.

De algemene krapte op de arbeidsmarkt geldt ook voor de cultuursector. Het blijkt in toenemende mate lastig om vacatures in te vullen, zo horen we ook van veel collega organisaties, zeker waar het bedrijfsondersteunende functies als educatie of marketing betreft. De open vacatures van SDH bleven daardoor grotendeels onbezet, als gevolg waarvan het kantoor aan het eind van 2021 een beperkte rompbezetting kent van interim zakelijk directeur, productie leider en marketingassistent. Vanzelfsprekend trekt de onderbezetting een wissel op de medewerkers. Voor 2022 is de versterking van de organisatie met nieuwe krachten dan ook een belangrijk aandachtspunt, hetgeen nadrukkelijk op de agenda staat bij de werving voor een nieuwe zakelijk directeur.

Artistiek

De artistieke kern van SDH bestaat uit vijf centrale slagwerkers: Pepe Garcia, Joey Marijs, Niels Meliefste, Fedor Teunisse en Frank Wienk. Daaromheen is een flexibele schil van een twintigtal slagwerkers die wordt ingezet in de uiteenlopende producties waar SDH aan deelneemt. Binnen deze schil vinden we onder meer Ryoko Imai, Vitaly Medvedev, Marianna

Soroka, Jonathan Bonny, Mei-Yi Lee, Enric Monfort, Jennifer Heins, Natalia Alvarez-Arena en Modar Salama. Deze groep slagwerkers wordt ook regelmatig aangevuld met ‘vers bloed’; zo werd Lodewijk Bles, die in 2020 de Masterspecialisatie Slagwerkensemble achter zich liet, onder meer ingezet in de kinderconcerten van SDH, de Loading Dock Sessions, en een optreden bij Podium Witteman. Ook Baue Kunstman is een recente nieuwkomer vanuit de Masterspecialisatie Slagwerkensemble. Bij *Freedom* werden zoals al vermeld Agata Kruszevska, Dirge Seçil Kuran en Ricardo Oliveira aan het team toegevoegd. Reggy van Bakel deed bij *Before/ After* voor het eerst mee bij SDH.

De artistieke leiding van SDH is sinds 2009 in handen van Fedor Teunisse. Langzamerhand hebben andere leden van de kerngroep een groeiende rol gekregen in het artistieke profiel: zo heeft Frank Wienk de lead bij het *Inviting the Producer* programma, speelt Niels Meliefste een spilrol bij de NITE-coproducties en de ontwikkeling van kinderconcerten, en is Pepe Garcia onder meer trekker van het community-programma. Eind 2021 hebben deze rollen een iets formeler karakter gekregen door de betrokken slagwerkers een expliciet coördinerende taak (met bijbehorende vergoeding) te geven. Op deze manier kunnen de kernslagwerkers zich verder ontwikkelen als veelzijdige muziekprofessionals, ook buiten het podium, met strategische, coördinerende en artistiek sturende taken. Pepe Garcia is bovendien benoemd tot artistiek coördinator, die de dagelijkse coördinatie van de verschillende stromen op zich neemt. De rol van Fedor Teunisse gaat zich daardoor meer op de langetermijnvisie en strategische relaties concentreren; de omvang van zijn functie in uren is in overeenstemming met deze verschuiving iets teruggebracht.

In 2021 werkten de meeste betrokkenen bij Slagwerk Den Haag, inclusief het gros van de slagwerkers, op freelance-basis voor de organisatie. Over het algemeen is dit ook de vorm die voor de betrokkenen het best werkt, door de flexibiliteit die het ook hen als opdrachtnemer biedt; de slagwerkers van SDH hebben een brede speelpraktijk en werken doorgaans voor diverse opdrachtgevers.

Met de aankondiging van de eerste CAO voor muzikensembles eind 2021, die van start gaat in de loop van 2022, verandert het perspectief hierop voor een enkeling wellicht enigszins. Met enkele medewerkers worden begin 2022 gesprekken gestart om te onderzoeken of een dienstverband een geschikte alternatieve arbeidsrelatie kan bieden.

B. Financieel

Zoals uit de jaarrekening blijkt eindigt SDH met een positief resultaat van €147.122. Dit is voor een culturele, gesubsidieerde organisatie natuurlijk een wat ongebruikelijke situatie, maar we leven dan ook in ongebruikelijke tijden.

Een groot deel van dit positieve resultaat wordt veroorzaakt door de diverse vacatures die niet (direct) ingevuld konden worden (zie paragraaf personeel/organisatie; kantoor). De uitgaven ondersteunend personeel bleven in 2021, als we de post technici buiten beschouwing laten⁴, circa €90.000 achter bij de raming 2021-2024.

SDH ontving in 2021 €65.500 aan aanvullende middelen vanuit de OCW/FPK COVID-regeling. Alleen al de speciaal vanwege COVID opgezette projecten (zoals Loading Dock Sessions en NITE Delivery) vertegenwoordigen circa €75.000 aan productiekosten, waar vrijwel geen

⁴ Bij de vanwege de pandemie ontwikkelde Loading Dock Sessions zijn relatief veel technici ingezet (licht, geluid, camera) waardoor deze post juist hoger was dan in de meerjarenbegroting was voorzien.

inkomsten tegenover stonden. Voor de volledig geannuleerde reeks *Swan Lake* is ruim €12.000 aan honoraria uitbetaald. Daarnaast zijn voor verschillende producties gages aan spelers en technici betaald voor geannuleerde optredens, waarbij het een deel van de tournee betreft (bv ca 75% *Buiten de Lijntjes*, 80% *Inviting The Producer-Jameszoo*, 60% *Tuinieren*); hiervan is minder precies toe te rekenen welk deel van de kosten exact aan de annuleringen toe te schrijven zijn. Bovendien moest er € 10.602 aan teveel ontvangen NOW middelen (2020) worden terugbetaald, een terugbetaling die mede verband houdt met het gegeven dat de aanvullende COVID-middelen als inkomsten worden beschouwd. Het moge duidelijk zijn dat de extra kosten die SDH in 2021 maakte vanwege de COVID-crisis ruimschoots de toegekende aanvullende middelen overschrijden.

Toch is de COVID-pandemie een factor in het positieve resultaat. In het afgelopen jaar zijn immers allerlei productieprocessen en bijbehorende kostenplaatjes, van korte tot lange termijn, volledig op de helling komen te staan. Reguliere gezonde relaties tussen inkomsten en uitgaven zijn niet meer van toepassing in tijden waar maximaal 30 mensen publiek kunnen worden ontvangen; veel partijen zijn (begrijpelijkerwijze) terughoudend in het aangaan van toekomstige verplichtingen; producties worden doorgeschoven naar latere seizoenen of komen op losse schroeven te staan. In diverse gevallen leidt dit tot kosten waar geen inkomsten tegenover staan. Bij geannuleerde optredens en bij uitval wegens quarantaine of positieve testuitslag heeft SDH de freelancers die waren geëngageerd steeds een vergoeding betaald⁵. Bovendien heeft de organisatie zoals vermeld ook verschillende nieuwe activiteiten opgezet vanwege de pandemie, die veelal geen publieksinkomsten genereren.

In verschillende gevallen is er echter ook sprake van het wegvallen (of vooruitschuiven) van kosten. Wanneer iets wordt afgezegd in een stadium dat (sommige) medewerkers nog niet zijn geworven, wanneer een productie überhaupt niet tot stand komt, of wanneer de flexibelere productieprocessen leiden tot kortere voorbereidingstrajecten, kunnen de personele uitgaven lager zijn zonder dat ook maar enigszins sprake is van bezuiniging op medewerkers. Om nog te zwijgen van het wegvallen van allerlei materiële uitgaven. Vergeleken met 2020 heeft SDH ruim 20% meer uitgegeven aan honoraria musici, mede door de investeringen in de Loading Dock Sessions.

Een klein deel van het positieve resultaat wordt toegevoegd aan het weerstandsvermogen⁶ van de Stichting, dat daarmee uitkomt op ruim 15% van de totale baten van 2021⁷. Dit is iets hoger dan de geadviseerde ondergrens van ten minste 10% van de omzet (de zogenaamde haringmaat). Er is gekozen voor deze stijging van de algemene reserve vanwege de verwachting dat het verdienmodel van cultuurproducenten de komende jaren fragiel zal blijven. Een robuuste reserve is dan ook hard nodig om financieel stabiel te blijven, de

⁵ De vergoeding varieerde in 2021 tussen de vijftig en honderd procent van het overeengekomen honorarium voor repetities en optredens.

⁶ Onder het weerstandsvermogen wordt in dit geval verstaan: algemene reserve plus bestemmingsfonds FPK. Dit bestemmingsfonds FPK is een verplichting van het Fonds vanaf 2021, en is het aandeel van het fondssubsidie in het resultaat boekjaar. Omdat dit bestemmingsfonds voor de gehele subsidieperiode 2021-2024 onderdeel van de balans is, is ervoor gekozen de projectgebonden bestemmingsreserves voor 2022 gescheiden hiervan te houden.

⁷ NB: de baten van 2021 waren aanzienlijk lager dan was voorzien in de meerjarenbegroting, hetgeen dus ook gevolgen heeft voor de percentuele verhouding algemene reserve / omzet. Wanneer de huidige algemene reserve wordt vergeleken met de geraamde omvang van de omzet 2021-2024 is sprake van een weerstandsvermogen van circa 13%.

continuïteit van de Stichting te garanderen en ook in de toekomst werk te kunnen blijven genereren.

Het merendeel van het positieve resultaat wordt ingezet voor bestemmingsreserves in 2022. Hiermee willen we investeren in de kwaliteit van de medewerkers, de organisatie en de producties van SDH. De verwachting is daarnaast dat er in 2022 extra middelen aan de werving van nieuwe medewerkers moeten worden besteed, nu de krapte op de arbeidsmarkt dusdanig is dat het enkel plaatsen van een advertentie in veel gevallen niet meer volstaat.

C. Codes

Governance

In overeenstemming met de Governance Code Cultuur lichten we hieronder toe hoe onze organisatie de principes van deze Code toepast:

- *“De organisatie realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.”*

SDH realiseert zijn culturele waarden primair door de ontwikkeling en presentatie van kwalitatief en innovatief slagwerkrepertoire aan een breed publiek. Hierbij wordt ook veel aandacht geschonken aan het creëren van nieuw repertoire (nieuwe compositieopdrachten), en het actief beheren van onze schatkist van wereldrepertoire en eigen opdrachtcomposities. De Loading Dock Sessions zijn een goed voorbeeld hoe het repertoire innovatief in een nieuwe context kan worden gebracht, en zo levend kan worden gehouden.

- *De organisatie past de principes van de Governance Code Cultuur toe en licht toe hoe zij dat heeft gedaan (‘pas toe én leg uit’). De organisatie volgt de aanbevelingen op en kijkt daar alleen gemotiveerd van af (‘pas toe óf leg uit’).*

Stichting Slagwerk Den Haag is ingericht volgens het Raad van Toezichtmodel, met twee directeur-bestuurders (met respectievelijk artistieke en zakelijke verantwoordelijkheden) en een Raad van Toezicht. De toepassing van de principes van de Governance Code Cultuur wordt op deze pagina’s verder toegelicht.

- *“Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.*
- *Bestuurders en toezichthouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.”*

SDH kent een Bestuursreglement en een Reglement Raad van Toezicht waar handelswijze, taakverdeling, verantwoordelijkheden en bevoegdheden in zijn vastgesteld.

Sinds enige jaren vervult de artistiek directeur-bestuurder van SDH ook een artistiek leidende rol bij collega-ensemble Asko | Schönberg. In overeenstemming met de statuten van SDH stelt de Raad van Toezicht hierbij opnieuw vast dat er in zijn ogen sprake is van een positieve synergie tussen beide organisaties en functies, die artistieke en organisatorische meerwaarde oplevert.

- *“Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.*
- *Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie.”*

De wisseling van de wacht op het gebied van de zakelijke leiding en de inzet van een interimdirecteur worden aangegrepen om procedures op gebied van financiën en

bedrijfsvoering nog eens tegen het licht te houden en te herijken. De taken binnen het artistieke team (zie paragraaf personeel) zijn herverdeeld, zodat dagelijkse coördinatie en algemene strategie beter tot hun recht kunnen komen. De nieuwe taakverdeling wordt regelmatig gemonitord, en zal in 2022 ongetwijfeld nog op details worden bijgesteld. Rondom de aanstelling van een nieuwe zakelijk directeur in voorjaar 2022 zal ook het directiemodel kunnen worden herijkt.

- *“De raad van toezicht voert zijn toezichthoudende, adviserende en werkgeversrol op een professionele en onafhankelijke wijze uit.*
- *De raad van toezicht is verantwoordelijk voor zijn samenstelling en waarborgt daarbij deskundigheid, diversiteit en onafhankelijkheid.”*

Het rooster van aftreden van de RvT is in te zien op de website van SDH. De tweejaarlijks zelfevaluatie van de RvT vond in 2020 voor het laatst plaats en is dus voor 2022 opnieuw voorzien. Zie voor de werkwijze van de RvT verder de paragraaf Raad van Toezicht.

Fair Practice

SDH onderschrijft de 5 kernwaarden van de Fair Practice Code: solidariteit, transparantie, duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen.

De werkpraktijk van SDH beweegt zich grotendeels tussen de realiteiten van de CAO Toneel en Dans, de aankomende CAO Muziekensembles, en beperkter gereguleerde muzieksectoren als pop en dance. De slagwerkers werken vrijwel allen als freelancers; de afspraken over vergoedingen worden transparant gecommuniceerd met eenduidige afspraken, waarbij de verschillende CAO's dienen als meetlat wat een passende vergoeding is. Voor repetities en uitvoeringen meent SDH een serieuze en behoorlijke vergoeding te kunnen bieden; ook voor flankerende werkzaamheden (zoals projectleiderschap, ondersteunende artistieke werkzaamheden etc) wordt een reële vergoeding geboden. Op het gebied van secundaire arbeidsvoorwaarden wil SDH in de loop van de huidige beleidsperiode 21/24 nog stappen zetten, waarbij de kersverse CAO Muziekensembles aanvullende handvatten kan bieden.

Het aspect van werkdrukverlaging was in dit jaar vol herplannen, omgooien en creatief reageren op steeds weer veranderende omstandigheden niet eenvoudig om te beantwoorden, en blijft (vooral op productioneel gebied) een sterk aandachtspunt. De arbeidsmarktkrapte (zie paragraaf personeel) heeft hier extra spanning op gezet. SDH is daarom voornemens om in 2022 enkele nodige investeringen in de organisatie te doen, zowel op kwalitatieve als kwantitatieve aspecten.

De vergoedingen voor directieleden zijn vanzelfsprekend ruimschoots onder de normen van de Wet Normering Topinkomens.

Diversiteit en Inclusie

SDH heeft een start gemaakt met het formuleren van een interne richtlijn Diversiteit en Inclusie. Hiervoor formuleerde vorig jaar SDH de volgende visie:

‘Slagwerk is van alle culturen en tijden en fungeert moeiteloos als bruggenbouwer. In de geest van zijn instrumentarium beoogt de Stichting Slagwerk Den Haag zowel op het podium, als in de organisatie achter het podium, een diversiteit uit te stralen die recht doet aan de pluriformiteit van Nederland’

Het was de bedoeling deze richtlijn in 2021 af te ronden, maar we hebben dit naar 2022 moeten doorschuiven.

De slagwerktraditie, en de rijke mondiale instrumentcollectie van Slagwerk Den Haag, zijn belangrijke elementen om de diversiteit van culturen en klankkleuren in het programma te verwezenlijken. Dit kwam in 2021 onder meer tot uiting in de opdrachtcompositie voor Indiase Shruti-boxes (zie composities), de prominente rol voor uiteenlopende Afrikaanse slagwerkculturen in opdrachtcompositie *Afrique*, en Latijns-Amerikaanse technieken die bijvoorbeeld in Loading Dock Session #6 (met het op traditionele paardenkaak gespeelde *Batuccata* van Hugo Morales) aan bod kwamen. Meer hedendaagse tradities werden opgezocht door partnerschappen met Haags Hiphop Centrum (Loading Dock Session #11, voorbereidingen *Bootcamp*), Laaktheater en spoken word artiest Siggie Florentina (*WIJ Den Haag*), en dance-artiesten als Jlin en Jameszoo binnen *Inviting the Producer*.

De vaste organisatie van kantoor, slagwerkers en vaste adviseurs kent behalve mensen met een Nederlandse achtergrond ook medewerkers uit Ecuador, Mexico en Duitsland. Bij de nieuwe samenstelling van de Raad van Toezicht is een man-vrouwverhouding van 50/50 gerealiseerd. Door de vijf kerngroep van slagwerkers bij de uiteenlopende producties consequent te verrijken met andere spelers kunnen we het beeld wat we op het concertpodium kunnen neerzetten breed en gevarieerd houden, waarbij het onderscheid tussen 'kerngroep' en aanvullende spelers steeds minder scherp wordt. Geholpen door de internationale context van het Nederlandse muziekleven hebben we musici afkomstig uit onder meer Syrië, Polen, Japan, Spanje, Turkije, Italië, Rusland en Frankrijk aan ons weten te binden. Hierbij heeft onder meer de man-vrouwverhouding op het podium onze nadrukkelijke aandacht.

D. Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestond bij aanvang 2021 uit Paul Nap (financieel toezichthouder en voorzitter a.i.), Noor van Gils (lid) en Marijn Harmsen ter Beek (lid), een beperkte bezetting vanwege het vertrek van twee RvT leden eind 2020.

Begin 2021 is de profielschets van de RvT samenstelling aangescherpt, waarna een openbare werving is gestart om nieuwe RvT-leden te vinden. Als resultaat hiervan zijn vanaf juni 2021 Barbara Doesburg en Frank Vogt toegetreten tot de RvT, en is Marijn Harmsen ter Beek afgetreden. Barbara Doesburg heeft de rol van financieel toezichthouder op zich genomen, en Paul Nap is voorzitter.

Tevens is vanaf zomer 2021 een positie voor een zogenaamd 'aspirant-lid' ingesteld binnen de RvT. Een aspirant lidmaatschap betekent dat deze persoon een jaar lang meedraait met de RvT, onderdeel is van alle besluitvorming en zodoende leert van het reilen en zeilen van de organisatie achter de schermen. Op deze manier kan SDH ook in de context van de RvT aandacht schenken aan talentontwikkeling en kwaliteitsverbetering binnen de cultuursector. Het is een informele functie die niet in het KvK-handelsregister van de stichting wordt ingeschreven. Koen Slootmans is de eerste die deze rol op zich neemt; deze van oorsprong Belgische slagwerker heeft in 2021 zijn masterdiploma behaald op het Conservatorium van Amsterdam, en volgt tevens een masteropleiding Cultuurmanagement aan de Universiteit Antwerpen.

De Raad van Toezicht heeft in 2021 vijf keer vergaderd; vier daarvan waren digitaal, eenmaal werd fysiek bijeengekomen. Daarnaast waren er voorjaar 2021 enkele fysieke bijeenkomsten van de RvT rondom de selectie van nieuwe leden RvT, en vond einde van het jaar een digitale bijeenkomst plaats in het kader van de selectie van kandidaten interim zakelijk directeur.

Najaar 2021 hebben functioneringsgesprekken plaatsgevonden met de zakelijk en de artistiek directeur-bestuurder. Van beide gesprekken zijn verslagen gemaakt.

Per 31-12-2021 bestaat de RvT uit de volgende personen

	<i>functie</i>	<i>nevenfuncties</i>
Paul Nap, voorzitter	partner KPMG	- penningmeester Stichting Maatschappelijke Makerspace
Barbara Doesburg, financieel toezichthouder	controller Nationale Opera en Ballet	- penningmeester bestuur Summer Dance Forever
Noor van Gils	Juridische zaken bij Hogeschool van Amsterdam en programma 10voordeleraar	
Frank Vogt	Executive coach	- lid Raad van Toezicht Stichting Dock - lid Raad van Bestuur Die Keure - commissaris Peoples Republic BV

E. SWOT

S

- Slagwerk Den Haag kan bogen op consequent hoge spelkwaliteit en een rijke speeltraditie, waardoor een goede naam is opgebouwd bij publiek, pers, podia en partners.
- De rijke instrumentcollectie is een bron van inspiratie voor onze eigen slagwerkers, voor nieuwe projecten en voor externe makers en componisten. Met enige regelmaat worden zeldzame instrumenten gehoord door collega muziekinstellingen. De digitale geluidsbank (zie paragraaf Inviting the producer) ontsluit deze collectie voor nieuwe doelgroepen en toepassingen.
- SDH heeft goede relaties met prominente componisten, die door middel van consequent ingezette compositie-opdrachten doorlopend worden verrijkt.
- De uiteenlopende uitdrukkingsvormen waarmee SDH zich manifesteert, van muziektheater tot kinderconcert, van immersieve omgeving tot community-project, van slagwerk-canon tot dance crossover, zorgen voor een breed publiek.

W

- De huidige 'lean and mean' organisatie is weliswaar wendbaar en goed op elkaar ingespeeld, maar de kwetsbaarheid ervan komt in tijden van personeelwisselingen duidelijk aan het licht.

O

- Doordat het onderscheid tussen kerngroep en aanvullende spelers minder scherp wordt, komen er kansen voor meer diversiteit van het ensemble, onder meer op gebied van leeftijd, afkomst en genderidentificatie.
- De projectontwikkeling van de eigen programmalijnen bieden verdere ruimte voor productdiversificatie, waarbij de artistieke ontwikkeling steeds vaker ook buiten het geijkte podiumcircuit kan plaatsvinden. De waarde hiervan was tijdens de afgelopen pandemie glashelder.

T

- De huidige huisvesting van de SDH studio in het Laakhavenkwartier is eindig, en zal naar verwachting in de loop van de huidige subsidieperiode moeten worden verlaten. Betaalbare geschikte nieuwe studioruimte is schaars en niet eenvoudig te vinden.
- In de nadagen van de Covid pandemie is er sectorbreed sprake van onder meer verdringing op podia (vanwege allerlei uitgestelde producties), publieksterugloop (ook als podia weer toegankelijk zijn is de publiekstoestroom voorlopig nog niet op oude niveaus), en personeelstekort. De langetermijneffecten zijn nog niet te overzien maar waarschijnlijk aanzienlijk.
- De politieke spanningen in het oosten van Europa vanaf eind 2021 zijn een mogelijke factor van betekenis voor toekomstige internationale culturele presentie. Concreet staan er voor SDH in 2023 enkele optredens in Moskou in optie die waarschijnlijk op losse schroeven komen, maar de repercussies van deze geopolitieke crisis in wording hebben potentieel ook gevolgen voor bredere internationale uitwisseling.
- De Wet DBA en de manier waarop deze momenteel wordt toegepast lijkt op korte termijn geen directe bedreiging voor SDH: doordat er grotendeels zonder dirigent wordt gewerkt, en slagwerkers relatief veel eigen invulling kunnen / moeten geven aan de partituur, lijkt het dilemma van de gezagsverhouding op dit moment geen groot obstakel te zijn. Dit is echter evenmin een gelopen race: wanneer de interpretatie en jurisprudentie van deze wetgeving zich verder ontwikkelt kan dit gevolgen hebben voor de flexibele werkwijze van SDH, die van een grote variëteit aan slagwerkers gebruik maakt. Dit proces vergt dan ook goede en zorgvuldige monitoring in alle stappen.